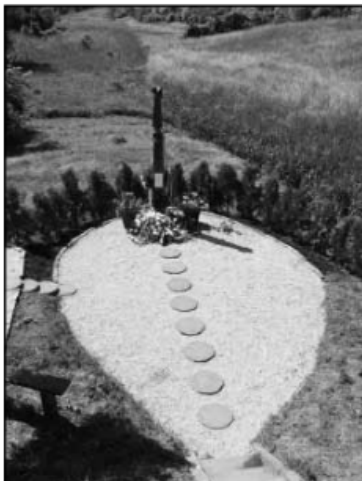

Kopjafaállítás a Magyar Hősök Emlékünnepén

A régi-régi időkben az elesett harcos sírjához tűzték a dárdáját, lándzsáját, és ezzel is jelezték, hogy halott fekszik a hantok alatt. Évszáz-

adok során módosult ez a jelképállítás, a dárda helyét átvette a szépen faragott kopjafa.

2011. május 29-én, vasárnap kopjafa állítására, megáldására került sor Felsőcikola közelében, egy kis patak hídjának lábánál. Május utolsó vasárnapja volt e nap, a Magyar Hősök Emlékünnepének napja. Ezen a napon az ország több ezer településén emlékeztek a hősi halált halt katonákra, akik életüket áldozták a haza védelmében. Magyarországon 1924-től nemzeti ünnep volt a május utolsó vasárnapja, a Hősök Emlékünnep. A nagy világháború után 1945 májusában utoljára még megtartották, de már nem számított nemzeti ünnepnek és hosszú ideig ez volt az utolsó. Az említett megemlékezést követően 1989 májusában Szekszárdon tartottak hivatalos ünnepséget, majd a rendszerváltást követő első állami rendezvényre 1990. május 27-én került sor. A Magyar Köztársaság Országgyűlése a magyar hősök emlékének megőrkítéséről és a Magyar Hősök Emlékünnepéről szóló 2001. évi LXIII. törvény alapján minden esztendő május hónapjának utolsó vasárnapját a Magyar Hősök Emlékünnepévé nyilvánította.

A vasárnapi kopjafaállítás történetének megismeréséhez több évtizeddel vissza kell mennünk a múltba. 1944. december 7-én kora reggel a szentesi 2. Árpád fejedelem huszár ezred századai visszavonulóban voltak Pusztaszabolcs irányába. Már csak az előző este kiküldött három figyelő járőrsoportja maradt hátra, akik reggel 8 és 9 óra között értek be a számukra kijelölt gyülekezőhelyre,

Duna-Adony

Felsőcikolára. Parancsnokuk vezetésével tanakodtak, hogyan legyen tovább. Sokat harcoltak már, szülőhelyük, a Duna-Tisza köze már régóta szovjet megszállás alatt állt, kilátástalannak látták a további harcot. Úgy döntöttek, megadják magukat, bízva az ellenség emberségében. Így is történt. Felemelt kézzel várták a beérkező szovjet járőröket, akik elszedték puskáikat, majd a közeli akácfa törzséhez vagdosva összetörték azokat. Mégsem volt feszült hangulat, még cigarettával is megkínálták egymást. Néhány katona rövidesen Adony felé kísérte a már fogoly huszárokat. A pusztától néhány száz méterre, az ottani kis patak közelében találkoztak egy nagyobb csoport, Adony felől érkező orosz katonával, akik átvették a foglyokat. A csoport parancsnoka azonnal döntött a sorsukról: tarkólövessel kivégezteti őket. Egyik huszár menekülni próbált a mai 5-ös tó irányába. Őt puskával lötték le. Csak egy fogoly menekült meg.

Mint hosszabb ideig a keleti fronton harcoló magyar katona értett valamit oroszul. Mikor rádöbent, hogy milyen sorsot szántak nekik az oroszok, bevette magát a kis patak nádasába, és elmenekült. Hiába löttek utána, sértetlenül bujdosott tovább. Már este volt, amikor bekopogott a felsőcikolai Liber Jánosnéékhoz (Kasza Mária), és elmondta, mi történt a társaival. Ott átöltözött civil ruhába és továbbment. A hősi halált halt huszárokat másnap temették el a felsőcikolai lakosok. Teltek az évtizedek, a hallgatás homálya fedte el az eseményeket. Ennek az évnek a tavaszán egy adonyi baráti társaság, Alsóházi András és Tischner János vezetésével elkezdtek szervezni, hogy a kivégzés helyén egy kopjafa emlékeztessen a szentesi huszárookra, az áldozatokra. Ronyecz

Péter adonyi polgármester úr, mint magánember segítette az emlékhely kialakítását. Fish Kovács Lászlót kérték fel a kopjafa kifaragására, Baltási Nándor esperest, Pusztaszabolcs plébánosát pedig a megáldására. Bircsák Lajosné Iváncsán, Czöndör Mihályné Joó Katalin pedig Pusztaszabolcon hirdette a május 29-i rendezvényt. Szép napsütéses májusi időben Leicht András trombitajelfűvészával kezdődött a kegyeleti ünnepség. A tisztelgő közönség, Felsőcikola, Pusztaszabolcs, Ivánca és Adony lakosai először közösen elénekelték a Himnuszot, és Szabó Réka versmondása után ismertethetem a tragikus eseményeket. Szigeti Jenő versmondása után Ármái Balázs gitárkísérettel elénekelt a „Nem látlak én téged többé” című katonadalt. A dal aktualitása és tartalma többeknek könnyet csalt ki a szeméből, és Balázzsal együtt énekeltek. Nándor atya beszédében megemlékezett az értelmetlen halált halt áldozatokról, és azokról a

katonákról, akik hozzátartozóktól távol, jeltelen sírokban lettek eltemetve. Ezután következett a koszorúzás, a virágok elhelyezése, majd Leicht András elfújta (mint ahogyan katonák mondták egykor) a takarodót. Az adonyi Polgármesteri Hivatal megtisztelte a kezdeményezőket, szervezőket azzal, hogy egy fogadás keretében baráti beszélgetéssel záruljon a Magyar Hősök Emléknepjének méltó megünnepelése. A kegyeleti hely, a kopjafa a jövőben arra emlékezteti az arra járókat, hogy soha többé háború, az értelmetlen gyilkolás. Köszönet mindenkinek, aki segítette a szervezők munkáját és jelen volt az ünnepségen.

Rózsafi János

